

EMILE LAUWERS (1889-1946)

1931

Lauwers, Emile, Eugène, Nicholas werd geboren te Kortrijk op 4 december 1889 en overleed te De Panne op 27 juli 1946. Volbracht zijn middelbare studiën aan het bisschoppelijk College St. Amandus te Kortrijk, zijn hogere studiën aan de universiteit te Leuven (Hoger Instituut voor Filosofie — Faculteit voor Geneeskunde).

Behaalde het diploma van Doctor in de Genees- Heel- en Verloskunde met onderscheiding voor de Centrale Jury der Belgische Regering te Parijs op 15 juni 1918.

Bij K.B. dd. 17 november 1931 werd hij tot docent benoemd bij de faculteit der geneeskunde en er belast met het houden van : de theorie en de praktijk der heelkundige operaties, ter vervanging van Professor Od. Van der Linden, tot het emeritaat toegelaten.

Bij K.B. dd. 22 februari 1936, werd hij verder belast met de cursus van ontleedkunde der streken, evenals de daarbij behorende praktijk, ter vervanging van Professor G. Leboucq. Bij K.B. dd. 4 november 1937 werd hij bevorderd tot gewoon hoogleraar, met ingang van 1 oktober 1936.

Door de eerste wereldoorlog verplicht zijn studiën aan de Leuvense Alma Mater te onderbreken, ging

Emile Lauwers verder te leer bij zijn vader, Dokter Emile Lauwers, die de chirurgie uitoefende te Kortrijk en terecht als een pionier der chirurgie in ons land mag beschouwd worden. In september 1917 slaagde hij erin via Nederland en Engeland het Belgisch leger te vervoegen. Na enkele tijd aan het front doorgebracht te hebben werd hij als assistent aan het vermaarde „Hôpital l'Océan” te De Panne gehecht. In 1918 behaalde hij zijn diploma van doctor in de genees-heel- en verloskunde voor de Centrale Jury der Belgische Regering te Parijs. In 1920 volgde Emile Lauwers zijn vader op als hoofdchirurg van het St. Antoniusgesticht te Kortrijk; hij was insgelijks gedurende een tiental jaren als hoofdchirurg aan het Stedelijk Hospitaal zijner stad verbonden.

Hij was lid van de Académie de Chirurgie de France, van de Nederlandse Ver-

eniging voor Heelkunde, van de „Fellowship of Medicine” van Engeland, van de „Deutsche Gesellschaft für Chirurgie”, en was briefwisselend lid van de Académie Royale de Médecine de Belgique.

Hij was Ridder in de Leopoldsorde sedert 1932.

Emile Lauwers mag terecht beschouwd worden als een der eerste physiologisch-denkende chirurgen van het land. Lange jaren vooraleer hij tot docent benoemd werd had hij in zijn privékliniek te Kortrijk een laboratorium voor experimentele chirurgie ingericht, waar hij, onder de wijze leiding van zijn Leuvense Meester Professor E. Ide, allerhande heelkundige problemen en technieken aan een grondige physiologische kritiek onderwierp; getuigen daarvan zijn menigvuldige monografiën over de chirurgie van het zenuwstelsel, de plastische chirurgie, de thoraxchirurgie, deze van het genito-urinair stelsel en van de digestieve chirurgie.

Behalve een zeer ervaren en fijne chirurg was Emile Lauwers een uitmuntend professor. Wat vooral opviel in de lessen van Emile Lauwers was de volledige vrijheid van opvatting en van geest waarmee hij zijn onderwijs gaf. Hij leerde de feiten en theorieën naar waarde schatten en kritiseren. Hij verwierp al wat onverstaanbaar en niet logisch was; bijgevolg ook alles wat als enige kwaliteit had klassiek te zijn, algemeen aangenomen of uit traditie overgenomen van de ene tot de andere.

Hij was een vijand van het „magister dixit”. Hij had een hekel aan massa's literatuur en had weinig respect voor vooropgestelde theorieën. Daar waar bij een ander deze manier van onderwijzen zou vervallen in een vervelende destructieve kritiek, wist professor Lauwers zijn lessen te stoffieren met een zeer uitgebreide en nauwkeurige theoretische kennis en vooral met een buitengewoon rijke praktische ondervinding. Zijn lessen waren zoals zijn publikaties, vrij van onnodige arabesken, bondig, nauwkeurig en toereikend. Zijn minder uitmuntende welsprekendheid was deze van een verstandig mens die wist wat hij zou zeggen, hetgeen hij dan ook zeer goed wist te doen, zonder overvloedige woorden noch zinnen.

Hij had een uitgesproken zin voor humor. Hij liet dan ook niet na, nu en dan, de ene of andere van zijn goede of minder goede vrienden te plagen.

Emile Lauwers was belast met de theorie en de praktijk der operatieve geneeskunde. Zijn aktieve geest kon moeilijk stil blijven staan bij deze zuiver beschrijvende, quasi manuele tak der geneeskunde. Wat hij vooral graag deed was ingaan op het „waarom” en het „waardoor” der zaken.

Zijn theoretische cursussen veranderden ieder jaar. Ieder jaar bestudeerde hij met zijn studenten een ander hoofdstuk der chirurgische physiopathologie. Hij onderwees steeds met de hem kenmerkende ruime blik op de zaken, zijn typische vrijheid van opvatting en intuïtie.

Zijn praktische lessen toonden dat hij niet alleen een uitmuntend anatoom, doch tevens ook een physioloog der chirurgie was. Hij had vaarwel gezegd aan de grote, spectaculaire chirurgie, ten bate van een physiologische en meer efficiënte, waarvan hij het mechanisme en de uitslag met veel genoegen aan anderen mede-

deelde. Dit alles maakte van hem wat men zou kunnen noemen : een voortijdig physiologisch chirurg; zijn monografieën, en bijzonder zijn cursus over de „Theoretische gegevens over operatieve Geneeskunde” in twee boekdelen zijn er het beste bewijs van.

Allen zullen we een blijvende herinnering bewaren aan Emile Lauwers, wetenschapsmens met hoge en verfijnde cultuur, groot chirurg en uitmuntend professor, die ons maar al te vroeg onttrokken werd.

EM. DEROM.

PUBLIKATIES VAN EMILE LAUWERS

IN BOEKVORM

- Introduction à la Chirurgie Nerveuse.* Éditions Masson, Parijs, 1932.
Introduction à la Chirurgie Réparatrice. Éditions Masson, Parijs, 1934.
Introduction à la Chirurgie Thoracique. Éditions Masson, Parijs, 1935.
Introduction à la Chirurgie Genito-Urinaire. Éditions Masson, Parijs, 1936.
Introduction à la chirurgie Digestive. Éditions Masson, Parijs, 1937.
Theoretische gegevens over Operatieve Geneeskunde. Standaard Boekhandel, Gent, 1945-46.

WETENSCHAPPELIJKE BIJDAGEN IN TIJDSCHRIFTEN

- Contribution à l'étude de la séméiologie de l'appareil digestif.* Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 3, 183, 1923.
Considérations physio-pathologiques sur la lithiase biliaire. Bulletin et Mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, 50, 1074, 1924.
A new method of resection of the upper maxillary with lower facial flap. Surgery, Gynecology & Obstetrics, n° 10, 1924.
Un cas d'absence congénitale du vagin traité par transplantation intestinale. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 5, 20, 1925.
122 Interventions pour lithiase biliaire. Bulletin et Mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, 51, 170, 1925.
5 Cas de jéjunogastrostomie. Bulletin et mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, 51, 1017, 1925.
Notes sur un cas d'extrophie de la vessie. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 6, 182, 1926.
La Cardotomie. Bruxelles médical, 19, 1428, 1926.
Mégagaster par section des vagues. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 7, 462, 1927.
Sympathectomie periarterielle par ammoniac. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 7, 760, 1927.
19 Cas de mal de Pott traités par ostéosynthèse vertébrale. Bulletin et Mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, 53, 832, 1927.
Étude de l'obstruction intestinale. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 8, 432, 1928.
Obstruction intestinale. Revue médicale de Louvain, n° 20, 305, 1928.
Contribution à l'étude de l'apicolyse. Bulletin et mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, 54, 1261, 1928.
L'ostéosynthèse dans le mal de Pott. Bruxelles médical, 1, 389, 1928.

- Osteosynthese dans le mal de Pott.* Journal de Chirurgie, 31, 641, 1928.
Extirpation du corpuscule carotidien dans l'épilepsie. Bulletin de l'Académie de médecine de Belgique, 10, 174, 1930.
Une observation de kyste du lobe droit du foie. Bulletin et Mémoires de la Société Nationale de Chirurgie de France, 56, 568, 1930.
Notes sur un procédé d'apicolyse. Journal de Chirurgie, 33, 483, 1929.
Le traitement chirurgical de la paralysie obstétricale. Journal de Chirurgie, 36, 161, 1930.
Injectons intra-artérielles dans le cancer. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 10, 174, 1931.
Extirpation du corpuscule carotidien dans l'épilepsie. Journal de Chirurgie, 37, 686, 1921.
Notes sur un cas de pneumo-péritoine spontané. Bulletin et Mémoires de la Société Nationale de Chirurgie de France, 58, 165, 1932.
Traitement chirurgical du cancer Vaterien. Journal de Chirurgie, 42, 833, 1933.
Étude sur la motilité des segments intestinaux inversés (met Dr. DAMYANOVITCH). Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 11, 742, 1931.
Recherches sur les injections intra-artérielles dans le traitement du cancer. Revue belge des Sciences Médicales, 5, 377, 1933.
Behandeling van Pruritis ani. Geneeskundige Bladen uit België, 6, 85, 1933.
Oud worden en sterven. Vlaams geneeskundig Tijdschrift, 19, 357, 1933.
Deux observations de thrombo-phlébite du sinus caveux. Bulletin et Mémoires de la Société Nationale de Chirurgie de France, 60, 39, 1934.
Tumeurs malignes du testicule chez l'enfant (met Dr. DERYCKE). Revue belge des Sciences médicales, 6, 797, 1934.
Wetenswaardigheden over steriliteit. Vlaams Geneeskundig Tijdschrift, 44, 872, 1934.
L'intervention chirurgicale dans les bronchectasies. Revue belge des Sciences Médicales, 6, 376, 1934.
Les épilepsies et leur traitement. Revue belge des Sciences médicales, 7, 645, 1935.
Thermometrisch onderzoek bij acute buikaandoeningen. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, 14, 425, 1934.
Beitrag zur Frage der Apikolyse. Die Tuberculose, n° 5, 1936.
Thermométrie cutanée dans les affections aiguës de l'abdomen. Bulletin et Mémoires de la Société nationale de Chirurgie de France, T. 63, 1937.
Traitement des constipations rebelles. Revue médicale de Louvain, n° 15, 225, 1937.
Ervaring over omkering van de bloedsomloop van de nier. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, IV, 273, 1939.
Tumeurs du cerveau. Revue médicale de Louvain, n° 10, 145, 1939.
Plaies par armes de guerre. Revue médicale de Louvain, n° 22, 345, 1939.
Collapsus et shock traumatique. Revue médicale de Louvain, n° 23, 382, 1939.
Plaies cranio-cérébrales par projectiles. La Presse Médicale, 3, 30, 1940.
Blessures des nerfs. Revue médicale de Louvain, n° 1, 3, 1940.
Blessures des vaisseaux. Revue médicale de Louvain, n° 2, 17, 1940.
Fractures. Revue médicale de Louvain, n° 6, 81, 1940.
Amputations. Revue médicale de Louvain, n° 8, 119, 1940.
Plaies de la Plèvre et du Poumon. Revue médicale de Louvain, n° 9, 129, 1940.
Blessures des articulations. Revue médicale de Louvain, n° 11, 169, 1940.
Traitement des plaies de la face. Revue médicale de Louvain, n° 12, 177, 1940.
Fractures du rachis et blessures de la moelle. Revue médicale de Louvain, n° 16, 241, 1940.
Zenuw angst in den oorlog. Vlaams Geneeskundig Tijdschrift, 31, 641, 1941.
Blessures de l'abdomen. Revue médicale de Louvain, n° 1, 23, 1941.
Blessures du cou. Revue médicale de Louvain, n° 3, 33, 1941.
Blessures des membres. Revue médicale de Louvain, n° 7, 106, 1941.
Plaies du péricarde et du cœur. Revue médicale de Louvain, n° 8, 137, 1941.
Blessures de l'appareil urinaire. Revue médicale de Louvain, n° 10, 170, 1941.

Le problème de la gaine viscérale du cou et du médiastin. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, VII, 383, 1942.

Introduction à la chirurgie infantile. Revue médicale de Louvain, n° 6, 81, 1942.

Atélectasie post-opératoire. Revue médicale de Louvain, n° 6, 122, 1943.

Sympathectomie par voie intra-artérielle (met Dr. TYTGAT). Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, VIII, 478, 1943.

Sympathectomie cérébrale par voie intra-artérielle. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, X, 82, 1945.

La chirurgie de la douleur. Revue médicale de Louvain, n° 9, 129, 1945.

L'hypertension artérielle. Revue médicale de Louvain, n° 7, 97, 1945.

Sympathectomie splanchnique par voie intra-artérielle. Bulletin de l'Académie royale de Médecine de Belgique, XI, 56, 1946.

Essais de la sympathectomie par voie intra-artérielle. Bulletin et Mémoires de la Société de Chirurgie de France, 72, 210, 1946.

Ileus. Belgisch Tijdschrift voor Geneeskunde, 2, 105, 1946.

ROGER SOENEN

1931

Roger, A. M. J. Soenen werd geboren te Handzame (prov. West-Vlaanderen) op 2 december 1902. Hij volbracht zijn Grieks-Latijns Humaniora aan het Sint-Barbaracollege te Gent. Hij werd candidaat in de natuurwetenschappen en de geneeskunde in 1924 aan de universiteit van Leuven en behaalde het diploma van dokter in de geneeskunde in 1927 aan de Rijksuniversiteit te Gent.

In 1929-1930 was hij assistent aan het Anatomisches Institut (Dir. : Prof. Dr. Sobotta) te Bonn en in 1930-1931 was hij assistent aan het Kaiser Wilhelm-Institut für Anthropologie und menschliche Erblehre (Dir. : Prof. Dr. Eugen Fischer) te Berlijn.

Bij K.B. van 25 november 1931 werd hij tot docent benoemd aan de faculteit van geneeskunde te Gent en belast met volgende cursussen : „Stelselmatige ontleedkunde van het menselijke lichaam met de daarbij behorende praktische oefeningen” en „Topografische ontleedkunde van het menselijke lichaam met de daarbij behorende praktische oefeningen”.

Hij deed vooral onderzoeken op het gebied van de Anthropologie bij Prof. Sobotta te Bonn en bij Prof. Fischer te Berlijn en op het gebied van de experimentele embryologie bij Prof. Woerdeman te Amsterdam (1933).

Bij K.B. van 11 november 1933 werd een einde gesteld aan zijn leeropdracht.

PUBLIKATIES VAN ROGER SOENEN

Untersuchungen über den Nasbreite-Obergesichtshöhe-Index nach Cameron. Versuch einer Würdigung und einer Ergänzung. Anatomischer Anzeiger, Bd. 70, 1930.

Zwei bisher nicht veröffentlichte Fälle von „Os malare bipartitum” aus der Anthropologischen Sammlung des Anatomischen Instituts in Bonn. Anatomischer Anzeiger, Bd. 70, 1930.

Beitrag zur Morphologie des Oberkiefergerüsts. Anatomischer Anzeiger, Bd. 71, 1930.

Beitrag zur Morphologie des Jochbeins. Anatomischer Anzeiger, Bd. 71, 1931.

Enkele begrippen over ras en rassenkunde. De Burcht, Brussel, 1943.

Een aantal vulgariserende artikelen over rassenkunde en anthropologie in tijdschriften.